

Citujeme s Citace.com

Problematika citování a plagiátorství je stále aktuálnější, a to nejen na univerzitách. Zahrnuje od základní terminologie (citát, parafráze, kompilace, apod.), přes bibliografické citace různých citačních stylů, informační etiku až po plagiátorství a jeho druhy. S těmito tématy se studenti vysokých škol již běžně setkávají v informačních lekcích nabízených zpravidla svou univerzitní knihovnou. Nicméně stále jde o problematiku studenty velmi často obávanou. A to nejenom studenty, ale také některými knihovníky a rovněž i pedagogy středních škol.

V České republice se problematikou citování a plagiátorství zabývá společnost Citace.com, s. r. o., která vznikla původně jako projekt v roce 2004. Cílem projektu bylo pomoci studentům vytvářet citace dle tehdy platných norem ČSN ISO 690 a 690-2 a dnes tomu s jistými vylepšeními a neustálým rozvojem není jinak. Projekt se těšil stále větší oblibě, a proto se jeho tvůrce, Martin Krčál, rozhodl pokračovat v jeho rozvoji. Za dobu své existence získal celkem třikrát Cenu konference INFORUM a v loni na podzim byl nominován do prestižní ankety českého internetu Křišťálová Lupa. Za 12 let prošel projekt obrovským rozvojem a v červenci loňského roku se transformoval na komerční společnost. V jejím čele stojí právě Martin Krčál, který v současné době působí jako vyučující Kabinetu informačních studií a knihovnictví na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Současně je považován za jednoho z odborníků na problematiku citování a plagiátorství v ČR.

Citace.com se rozvíjí a působí v několika oblastech. První z nich je **nabídka citačního softwaru**. Zde lze zařadit bezplatný generátor citací, komerční citační manažer Citace PRO a službu Citace v katalogu. *Bezplatný generátor citací* společnost provozuje na svých webových stránkách www.citace.com. Generátor studentům umožňuje jednorázové vytvoření citací tištěných i elektronických druhů dokumentů dle ČSN ISO 690. Nabízí i možnost registrace do generátoru, což uživateli umožňuje si citace dokumentů ukládat do složek pro pozdější použití. Pro vysokoškolské studenty je však užitečnější pomůckou *citační manažer Citace PRO*, který kromě základních funkcí jako je generování, import, správa, sdílení, nahrávání poznámek a plných textů, exportu citací v různých formátech, apod., nabízí dva doplňkové nástroje; první z nich je doplněk do internetových prohlížečů Mozilla Firefox a Google Chrome, které umožňují import citací z webových stránek na základě identifikátorů ISBN a DOI; druhý doplněk umožňuje vkládání zkrácených citací přímo do textu při psaní práce a následné generování použitých zdrojů na základě zkrácených odkazů v textu. Jedná se o doplněk do textového editoru MS Word. Manažer Citace PRO je intuitivní nástroj s přívětivým uživatelským rozhraním, který na podzim roku 2015 získal i nový modernější design, a dnes nabízí tisíce citačních stylů včetně slovenské citační normy STN ISO 690. Studenti mají možnost používat Citace PRO v rámci svých vysokých škol a univerzit, které si pro své uživatele pořizují licence, díky nimž pak mohou studenti manažer zdarma využívat. Pokud škola či instituce vyžaduje používání svých vlastních stylů, je možné na základě specifikace od zadavatele citační styl vytvořit a zařadit do manažeru Citace PRO. Tím je studentům umožněno využívat manažer i přesto, že jejich univerzita, fakulta, katedra či ústav trvají na použití svého vlastního upraveného citačního stylu. V České republice využívají citační manažer Citace PRO významné vysoké školy a univerzity, jako je například Univerzita Karlova a ČVUT v Praze či Masarykova univerzita a VUT v Brně. Studenti a další zájemci, kteří nemají možnost využívat manažer prostřednictvím svých škol a institucí jej mohou využívat díky licenci pořízené knihovnou. Přehled knihoven a institucí využívajících manažer od Citace.com lze shlédnout na webových stránkách firmy. V současné době mají i studenti na Slovensku možnost vyzkoušet si Citace PRO v rámci zkušebních přístupů, které probíhají na některých slovenských univerzitách nebo budou probíhat na podzim tohoto roku. Ze zkušebních přístupů v letních měsících lze zmínit Ekonomickou univerzitu v Bratislavě, Univerzitu Mateja Bela v Banské Bystrici, Technickou univerzitu vo Zvolene nebo Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Poslední nabízenou službou v rámci citačního softwaru je služba s názvem *Citace v katalogu*, kterou lze naimplementovat nejen do knihovního katalogu, ale i do discovery služeb či digitálních knihoven. Citace v katalogu je služba, která je zároveň součástí citačního manažeru Citace PRO a instituce ji získávají automaticky zdarma v rámci licence k Citace PRO, s níž je velmi úzce propojena. Umožňuje zobrazovat citaci dokumentu v detailu záznamu přímo v knihovním katalogu, a to zpravidla v deseti různých citačních stylech. Uživatel má možnost po kliknutí na ikonu Citace PRO, která je u každé citace zobrazena, naimportovat si citaci vybraného záznamu do svého účtu v manažeru a tam s ní dále pracovat. Tato služba je již testována v několika knihovních systémech například Aleph, ARL, Carmen, Portaro, ale také ve VuFind či Ebsco Discovery. Je možné ji nastavit i do dalších systémů.
Obr. 1 a Obr. 2.

Další oblastí působnosti Citace.com je **vzdělávání v oblasti citační problematiky a plagiátorství**. V nabídce je několik typů kurzů a samozřejmě je i možnost vytvořit kurz zájemcům o citační problematiku přímo na míru. Kurzy jsou vhodné pro knihovníky nejen v univerzitních, ale také krajských, vědeckých či městských knihovnách, kteří by se rádi v této oblasti vzdělali, anebo chtějí sami vést kurzy ve své instituci zaměřené na tuto problematiku. Obecně lze nabídnout *Kurz o citování a citacích*, jehož obsahem je citační etika, plagiátorství a jeho druhy, citování různých druhů dokumentů dle normy ČSN ISO 690/STN ISO 690 v textu i soupisu literatury, apod. Pro pokročilé uživatele zejména z řad vysokoškolských studentů či knihovníků z městských a krajských knihoven je určen kurz *Citační manažery a nástroje*. Cílem kurzu je dozvědět se o možnostech citačního software a naučit se tyto nástroje efektivně využívat a usnadnit si tak práci s tvorbou bibliografických citací. Ať už zájemci o kurz potřebují správně citovat v textu a použitých zdrojích ve vysokoškolských pracích různých druhů, anebo tvořit rešerše pro své uživatele, obsah tohoto kurzu pro ně bude jistě velkým přínosem a může jejich práci s citacemi pomocí citačního software značně zefektivnit. Je totiž koncipován spíše prakticky a zájemci si naučí pracovat se systémem Citace PRO a jeho doplňky. Ve spolupráci s Masarykovou univerzitou je možné absolvovat i *Akreditovaný kurz o citacích* určený primárně pro pedagogy středních škol. Cílem kurzu je pomoci získat vyučujícím na střední škole kompetence v oblasti citování a práce s literaturou, které mohou využít při práci se svými studenty, kterých se v posledních letech problematika citování a plagiátorství začíná rovněž stále intenzivněji dotýkat. Nejen, že se s problematikou setkají na vysokých školách a měli by tedy být

citace PRO Prehľadať moje citácie alebo vytvoriť (zadajte ISBN, DOI, názov) Zuzana

Vytvoriť +

Zvoľte citačný štýl
STN ISO 690 - autor, datum

Moje zložky
Všetky citácie

- Angličtina (1)
- Osobný rozvoj (3)
- Ostatní (3)
- Penicilin (0)
- Kôš

Všetky citácie

Tip 1: Nainštalujte si doplněk pro MS Word verze 3.2. Tip 2: Přečtěte si návod pro Citace PRO (v PDF). Tip 3: Staňte se fanoušky naší Facebook stránky.

	Název / Autori	Druh	Rok
☐	Use of selected cephalosporins in penicillin-allergic patients: a paradigm shift Pichichero Michael E.	El. článok	2007
☐	Jak se žije dětem s postižením: problematika pěti typů zdravotních postižení Chvátalová Helena	Kniha	2012
☐	Informační vzdělávání pro učitele Černý Michal, Chytková Dagmar, Mazáčová ...	Kniha	2015
☐	Tváře úspěchu: ženy, které to dokázaly Abelson Tržilová Jana	Kniha	2014

Obr. 1 Ukážka prostredí citačného manažeru Citace PRO

Slovenská ekonomická knižnica Ekonomickej univerzity v Bratislave

Vyhľadanie Konto Nastavenie Pomoc Príhlásenie

Neprihlásený používateľ V košíku (0)

Súvisiace stránky

Výsledky vyhľadávania
Zaslanie noviniek (SDI)
Pôvodná otázka
Upraviť dotaz
Zdroje
Nový dotaz

Triedenie

Dátum vydania (zostupne)
Názov
Autor
Netriedené

Zobrazovacie formáty
Skrátený - ISO 690
Podrobný
Formulár pre EPCA

Vaša otázka: všetky polia = ("makroekonómia") A Druh dokumentu = "book"
Nájdenných záznamov: 51

21. **Štátny rozpočet, mena a medzinárodné ekonomické vzťahy**
HONTYOVÁ, Kajetána. Štátny rozpočet, mena a medzinárodné ekonomické vzťahy. 2. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2005. 115 s. Ekonomía. ISBN 80-8078-037-4. [Počet ex. : 21, z toho voľných 4, prezenčne 15]

kniha Do košíka Citácie Bookmark

Požičať si

HONTYOVÁ, Kajetána. Štátny rozpočet, mena a medzinárodné ekonomické vzťahy. 2. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2005. ISBN 80-8078-037-4.
STN ISO 690 citace PRO

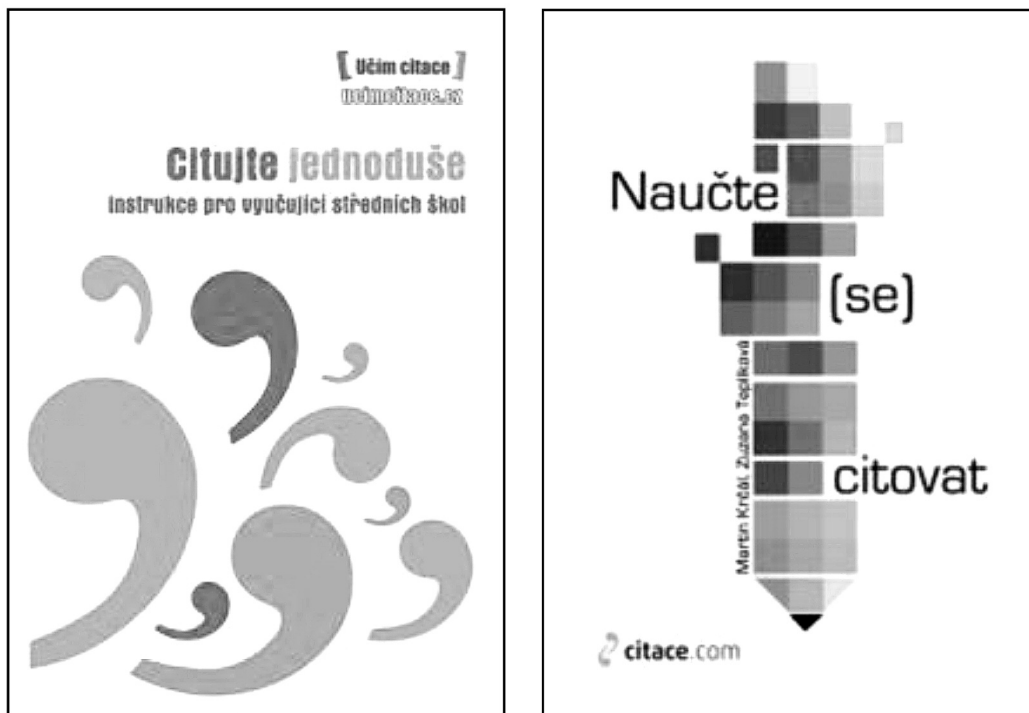
22. **Inflácia**
TÁNCOŠOVÁ, Judita. Inflácia. 2. preprac. vyd. Bratislava : IURA EDITION, 2005. 126 s. Ekonomía. ISBN 80-8078-044-7. [Počet ex. : 31, z toho voľných 14, prezenčne 15]

kniha Do košíka Citácie Bookmark

Obr. 2 Ukážka služby Citace v katalogu (katalog ARL)

v této oblasti již do jisté míry informování, ale dovednost práce s literaturou a zdroji při psaní textu využijí i při písemné tvorbě středoškolských odborných prací či odborných závěrečných maturitních prací na odborných školách. Pokud se vyučující nechtějí pouštět sami do výuky citační problematiky, mohou pro své studenty využít i nabídky kurzu s názvem *Jak se nestát plagiátorem a správně citovat*, v jehož rámci se studenti seznámí s plagiátorstvím a také způsoby, jak se mu vyvarovat, naučí se citovat základní druhy dokumentů a v neposlední řadě se dozví o nástrojích, které jim práci s citacemi mohou usnadnit. Snahou Citace.com je šířit osvětu problematiky citování a plagiátorství právě i na střední školy. Kromě nabídky kurzů jak pro vyučující tak studenty podporuje spolupráci středních škol a knihoven tím, že nabízí kurzy knihovníkům i v krajských, a dokonce i městských knihovnách, kteří si pak díky citačním nástrojům a rozšířeným znalostem z této problematiky mohou vytvářet efektivnější lekce informačního vzdělávání zaměřené přímo na středoškoláky.

Se vzděláváním úzce souvisí i **vydávání publikací z oblasti citování a plagiátorství**, ve které se společnost Citace.com rovněž angažuje. V roce 2014 byla v nakladatelství Citace.com vydána odborná publikace s názvem *Naučte (se) citovat*, která je rozdělena do několika částí a zabývá se problematikou citování a plagiátorství, citováním dle ČSN ISO 690, citačním softwarem, ale také možnostmi, jak lze problematiku citování vyučovat, aby byla pro studenty zajímavější a zábavnější. Část knihy si lze vyhledat a prohlédnout díky službě Google Books. Pod záštitou Citace.com vznikla také brožurka s názvem *Citujte jednoduše: Instrukce pro vyučující středních škol*. Jak sám název napovídá, je určena zejména pedagogům na středních školách a stručnou formou informuje učitele, co by jejich studenti měli z této problematiky znát. Brožura je jedním z výstupů aplikačního semináře studentů oboru Informační studia a knihovnictví na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity pod vedením právě Martina Krčála. Je volně ke stažení na stránkách projektu ucimcitace.cz. V letošním roce budou vydány ještě další dvě publikace. Jedna bude vhodná obzvláště pro vysokoškolské studenty. Jejím cílem bude přiblížit jim problematiku citování a tvorbu citací nejrůznějších druhů dokumentu od těch nejběžnějších až po ty, jejichž citace by pro ně mohly být problematické. Druhá publikace bude spíše učebnice určená středoškolákům. Jejím cílem bude studentům středních škol srozumitelně vysvětlit, proč je potřeba citovat, jak citovat některé druhy dokumentů, co je plagiátorství a jak se mu vyhnout, jaké nástroje jim citování mohou usnadnit, apod. Učebnice bude doplněna i úkoly a kontrolními otázkami na konci každého celku.

Obr. 3 Ukázka publikací

Projekt Citace.com postupně získal spoustu spokojených příznivců a osvědčil se tedy natolik, že už nebylo možné jej udržovat pouze jako volnočasovou aktivitu svého tvůrce. Bylo třeba Citace.com povýšit z projektu na životaschopnou společnost, která by se mohla plnohodnotně rozvíjet a svým uživatelům nadále poskytovat kvalitní podporu v oblasti citování. Nyní Citace.com spolupracují s většinou univerzitních knihoven v ČR a osvěta citování a plagiátorství se daří i ve spolupráci s dalšími typy knihoven, a dokonce i škol, které mají zájem své uživatele v této problematice rovněž vzdělávat, neboť si uvědomují její stále narůstající aktuálnost a potřebu. Cílem Citace.com je podpořit osvětu problematiky citování a plagiátorství i na Slovensku a tím usnadnit citování také studentům slovenských univerzit a dalším zájemcům o tuto problematiku a to zejména prostřednictvím slovenských knihoven.

Mgr. et Mgr. Zuzana Teplíková

zuzana.teplikova@citace.com

(Citace.com, s.r.o.)